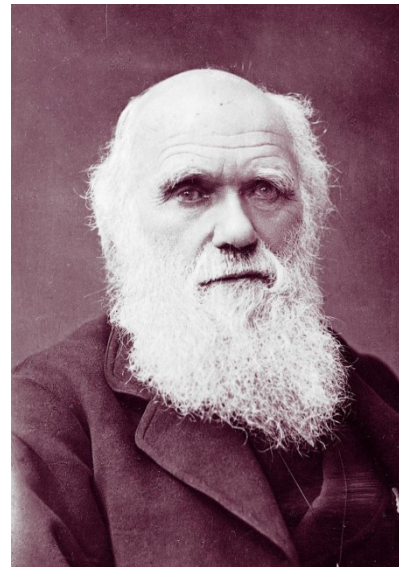

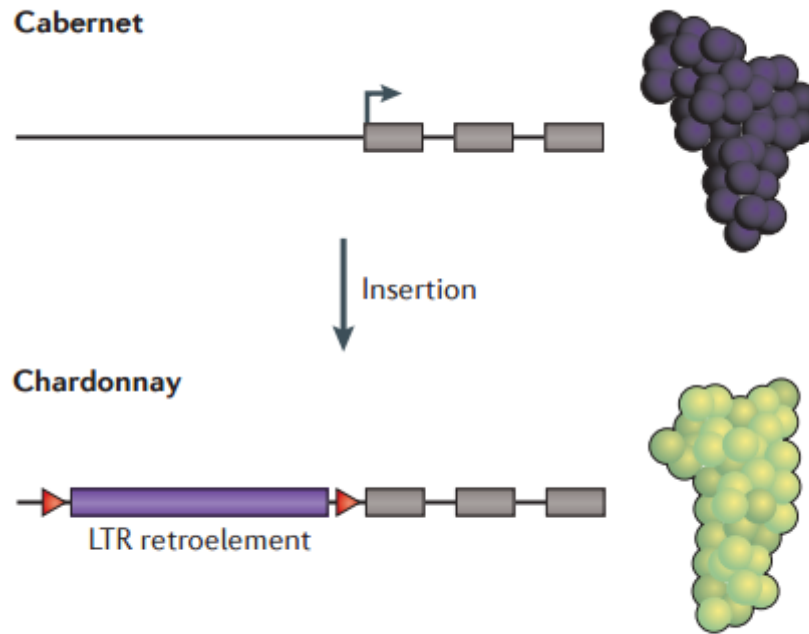
Proč (ne)potřebujeme
geneticky modifikované
organizmy?

Nepřežívají nejsilnější, ani
nejinteligentnější, nýbrž ti, kteří se
nejlépe přizpůsobí změnám

Charles Darwin

Evoluce jako tvůrce modifikací

Bílé víno vzniklo před 7 tis. lety inzercí transpozonu do genu pro antocyan u původního červeného vína

Teorie Červené královny nebo hledání ztraceného ráje

Musíme stále běžet, abychom zůstali na místě nebo se
stačí vrátit ke starému dobrému a osvědčenému

Evoluce – příběh Nokia

Dnes těsně před vyhynutím

Evolve - příběh iphone

IPHONE: 1 TO X

A look at the evolution of the Apple gadget across key specs

WEIGHT (in gm)

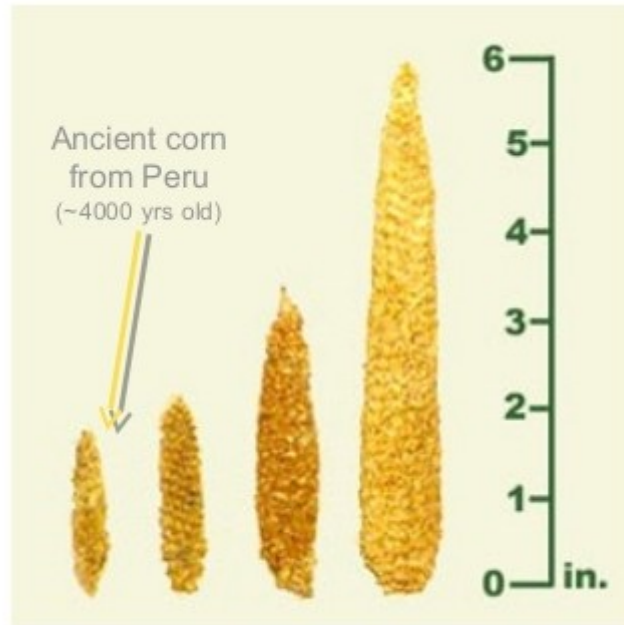
2007 →

©network18 creative

2017

Dnešní plodiny vznikly dlouhodobým šlechtěním

Z „osobností“ jsme vyrobili na nás absolutně závislé organismy.

Proměna Almerie aneb jde to i bez GMO

60. léta – neúrodná, suchá oblast

Nyní – 50 tisíc hektarů skleníků

Kontrolované opylování

Bombus terrestris (earth bumblebee)

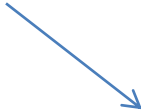

Co je to geneticky modifikovaný organismus (GMO)?

Organismus jehož genetický materiál byl úmyslně změněn pomocí metod genového inženýrství.

Náhodné změny indukované
člověkem pomocí mutagenů nejsou
podle zákona GMO.

Moderní šlechtění - povoleno

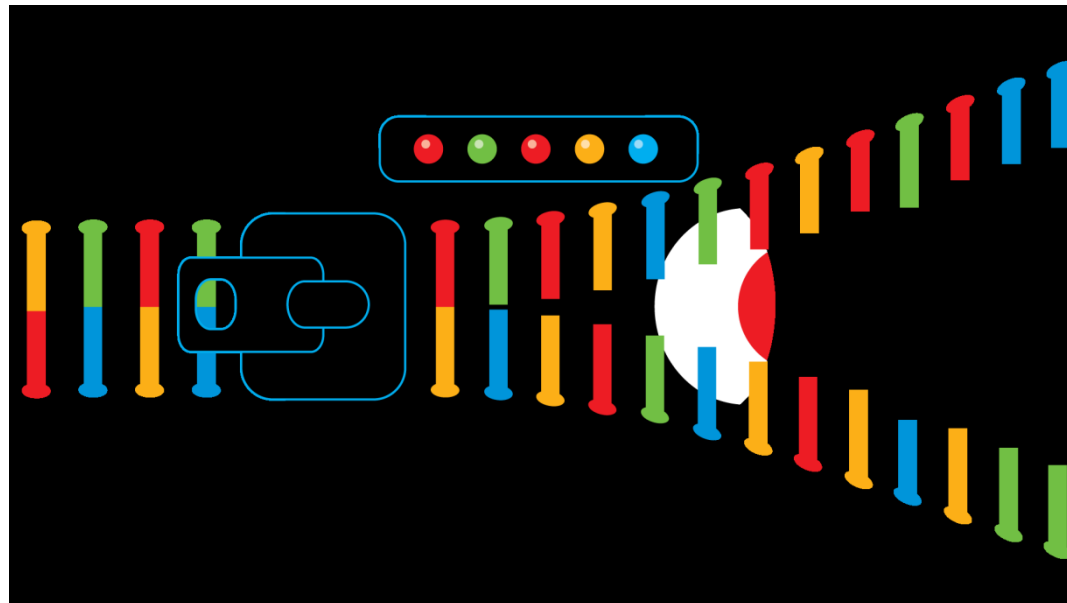

Revoluce v biologii

CRISPR/Cas9 nukleáza - "molekulární nůžky"

Štěpení
DNA

GMO na internetu

GMO – 103 milionu stránek

Lionel Messi – 215 milionu stránek

PewDiePie – 10 miliard shlédnutí

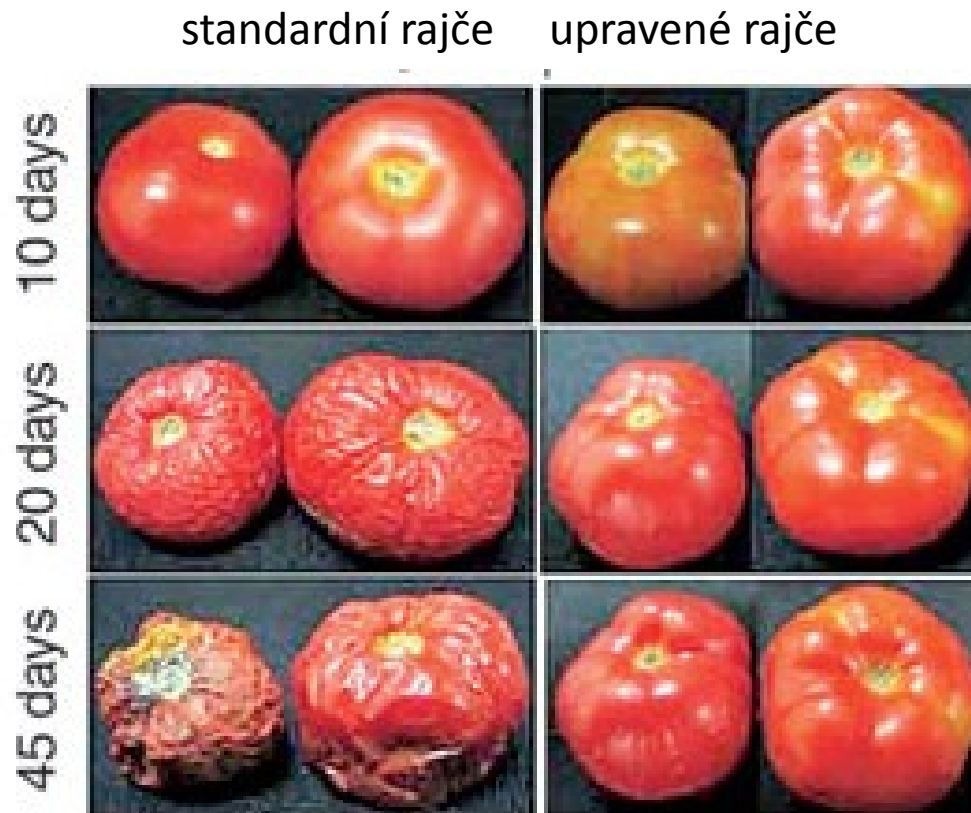
První GMO produkt na trhu

1982

Inzulín produkovaný bakteriemi
E.coli

První GMO plodina na trhu 1994

Řeší se otázka plýtvání potravin

První GMO živočich na pultech 2017 Kanada

losos

Zlatá rýže

Genetically modified crops

2010

Source: Clive James, ISAAA

V ČR klesá plocha osetá GMO plodinami

8 380 ha v roce 2008

6 480 ha v roce 2009

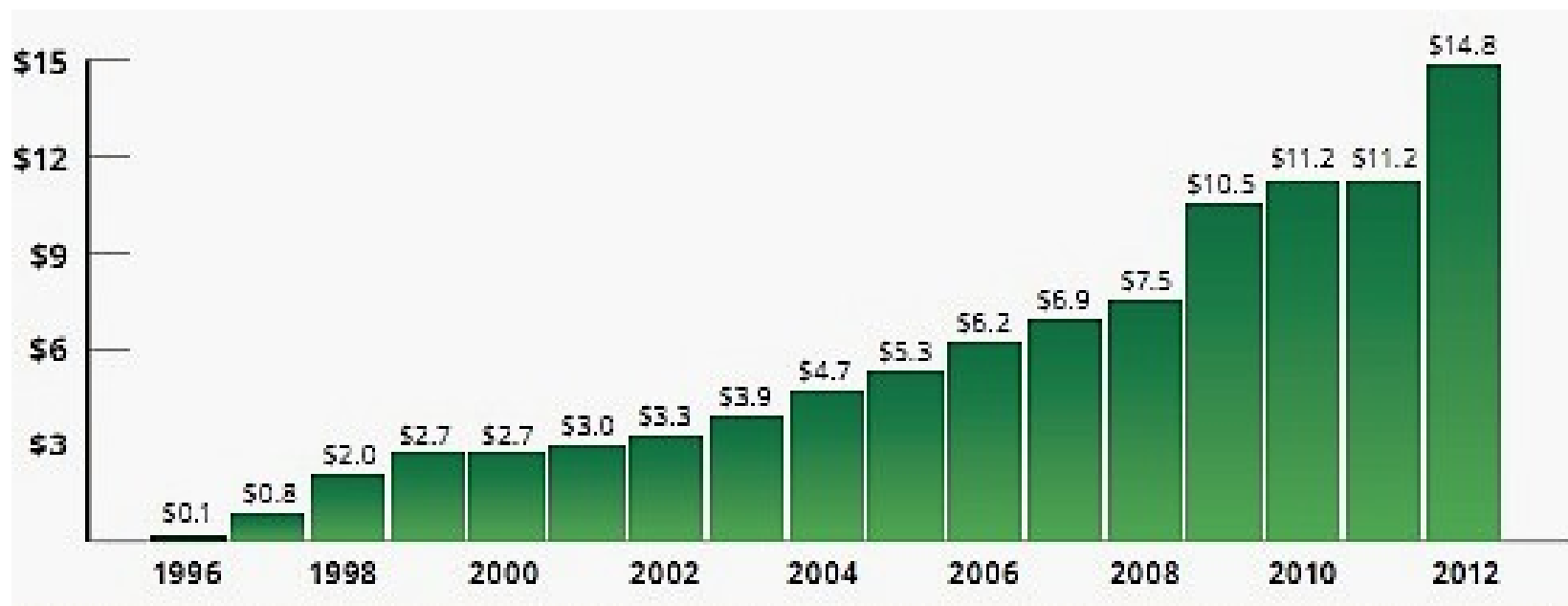
4500 ha v roce 2013

Kolik se vlastně GMO plodin pěstuje?

USA

- sója 94%
- bavlna 90%
- řepka 90%
- cukrová řepa 95%
- kukuřice 88%

Jak se zvyšuje prodej semen GMO plodin v miliardách dolarů

GMOs: The Big Six

MONSANTO

syngenta

CHEM-HINA

syngenta

□ • BASF

Vkládání cizorodých genů

Kukuřice odolná vůči suchu

Bacillus subtilis

cold shock protein B

Vkládání cizorodých genů

Kukuřice odolná vůči zavíječi

Bacillus thuringiensis Bt delta endotoxin

Problémy konstrukce GM plodin:

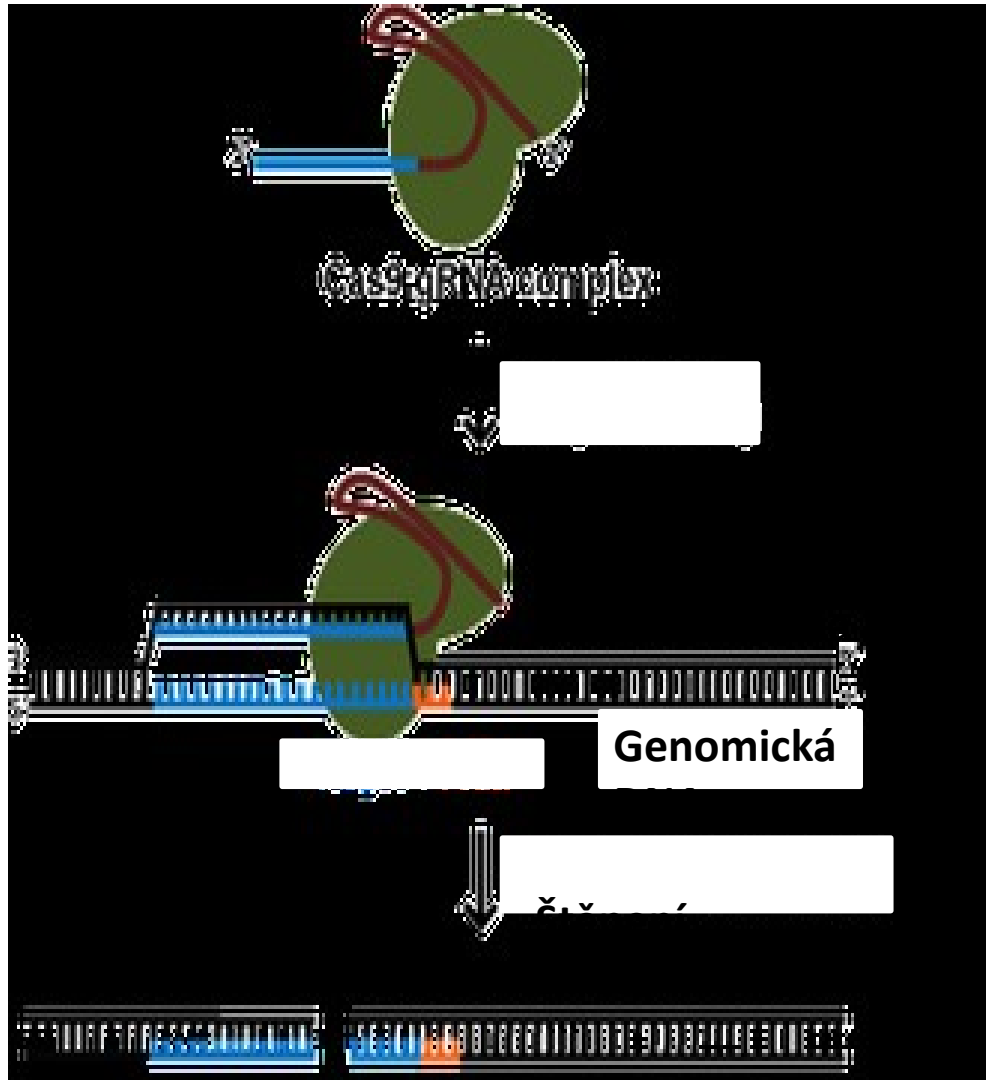
1) nízká efektivita

2) náhodnost integrace transgenu

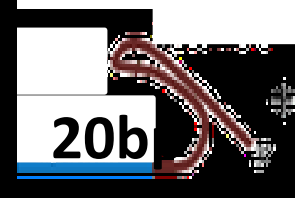
3) legislativa

Revoluce v biologii

CRISPR/Cas9 nukleáza - "molekulární nůžky"

=

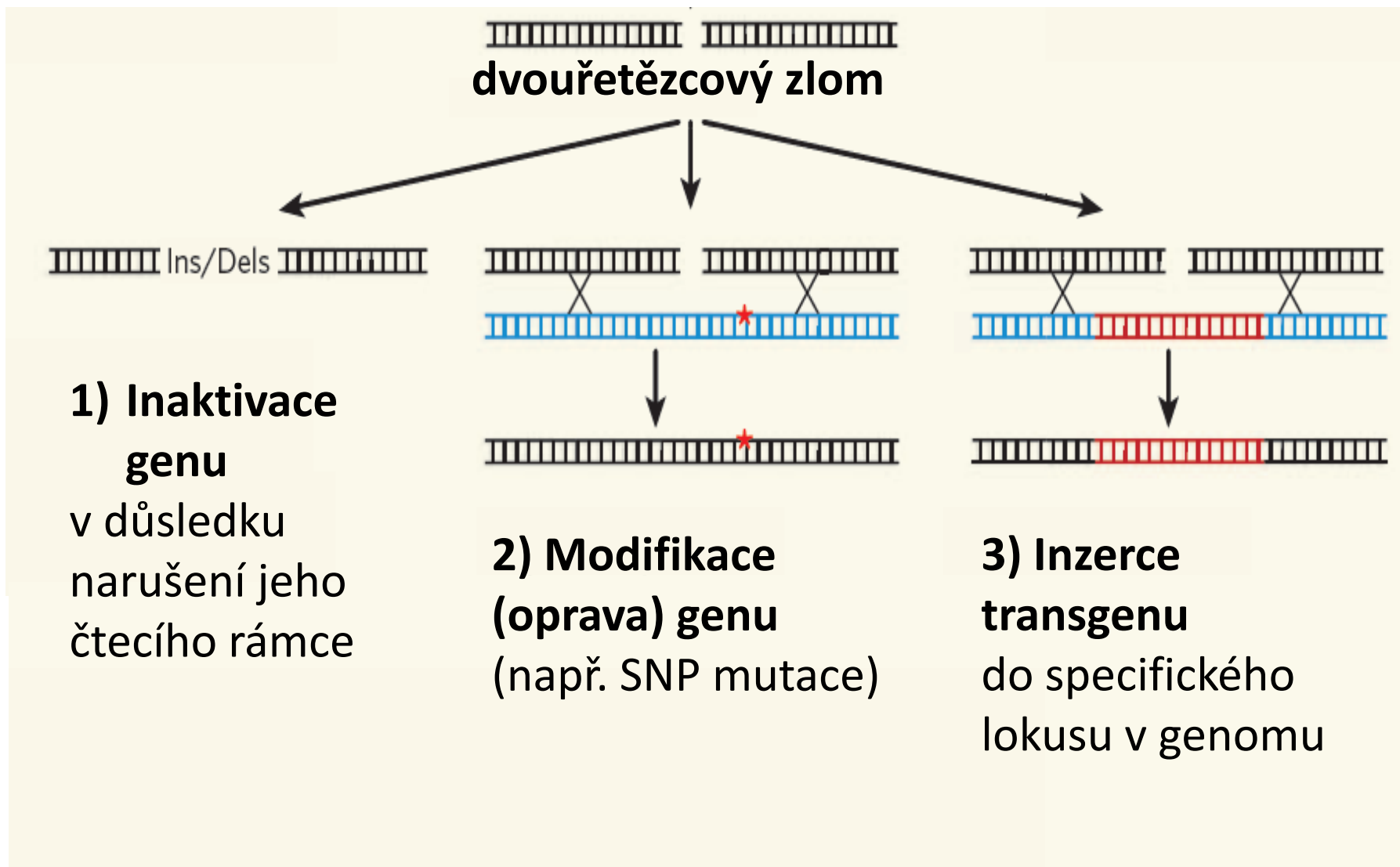
**CRISPR
RNA**

Sekvenčně
specificky
váže DNA

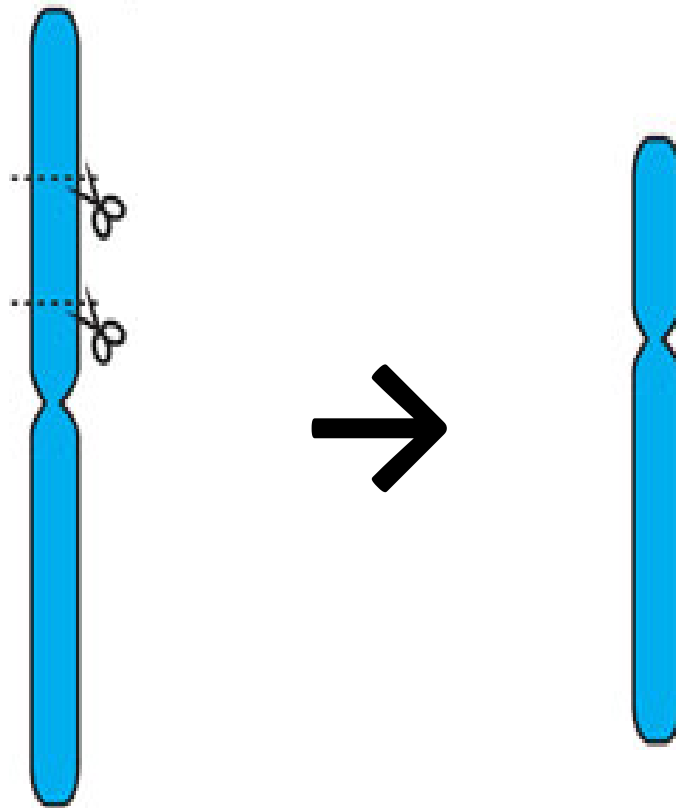
Cas9

vytváří
dvouřetězcové
zlomy DNA

Cílená editace genomu rostlin

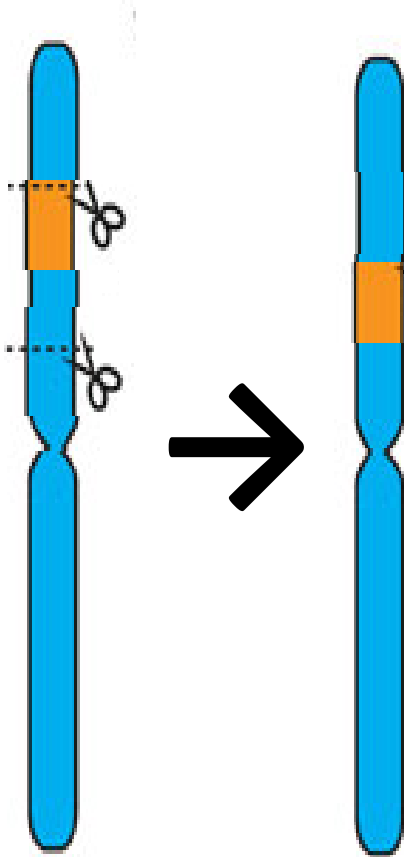

Chromozomální aberace - delece

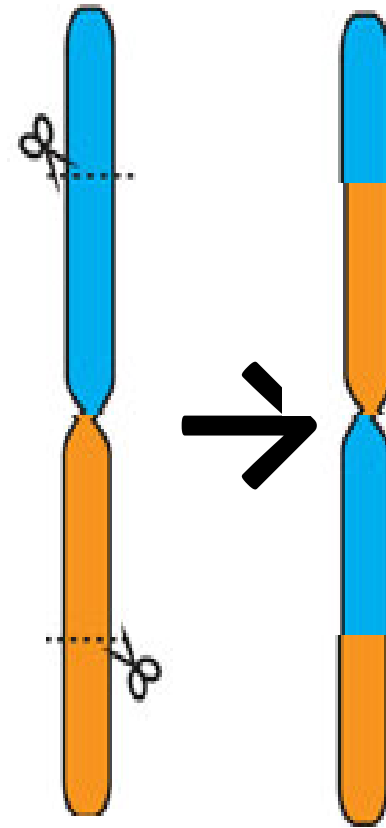

Delece v rozmezí cca 20bp –
několik Mbp

Chromozomální aberace - inverze

Paracentrická inverze

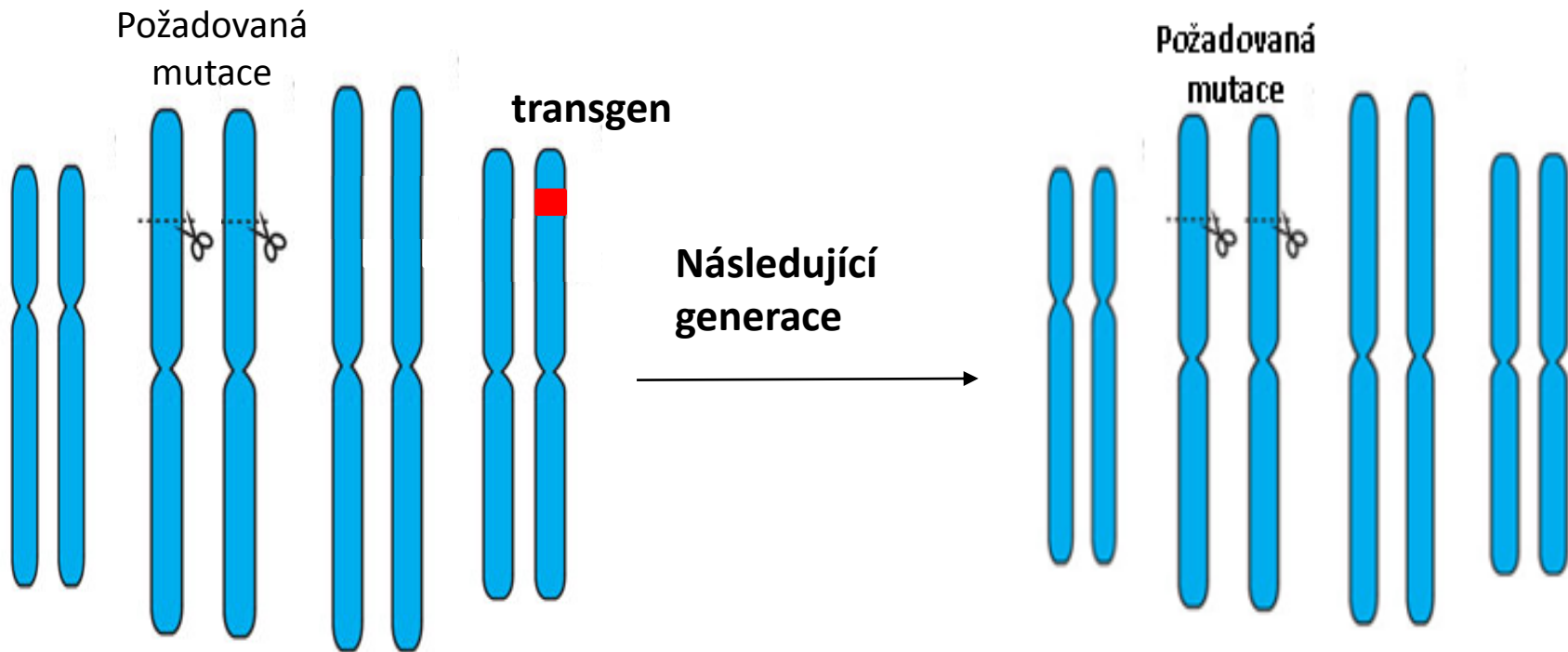

Pericentrická inverze

Tvorba "transgene-free" rostlin

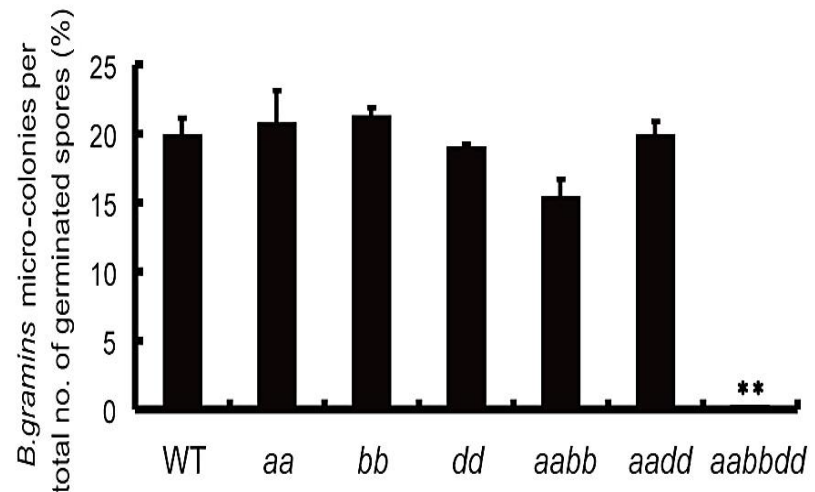
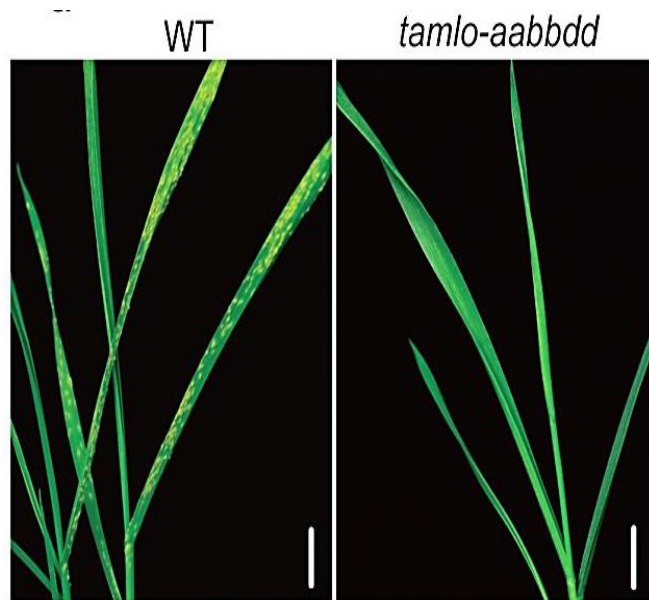
1) transientní transformace protoplastů (nedochází k integraci konstruktů do rostlinného genomu)

2) segregace transgenů v následujících generacích

Využití CRISPR/Cas9 pro tvorbu rezistentní pšenice

Mutace všech 6 alel *MLO* (MILDREW RESISTANCE LOCUS) u pšenice vede k rezistenci k patogenu *Blumeria graminis* (padlí travní).

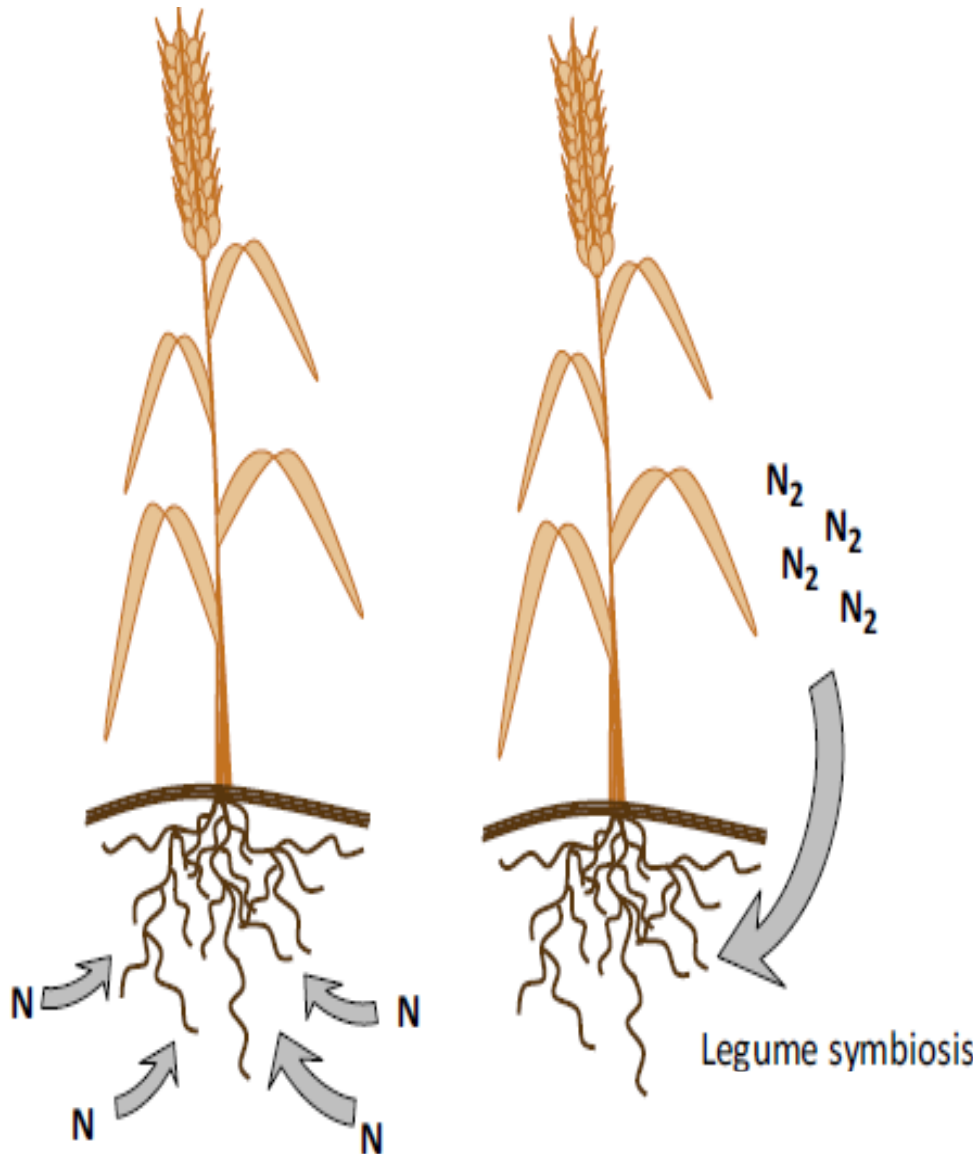

nature
biotechnology

LETTERS

Simultaneous editing of three homoeoalleles in hexaploid bread wheat confers heritable resistance to powdery mildew

"Syntetická" pšenice

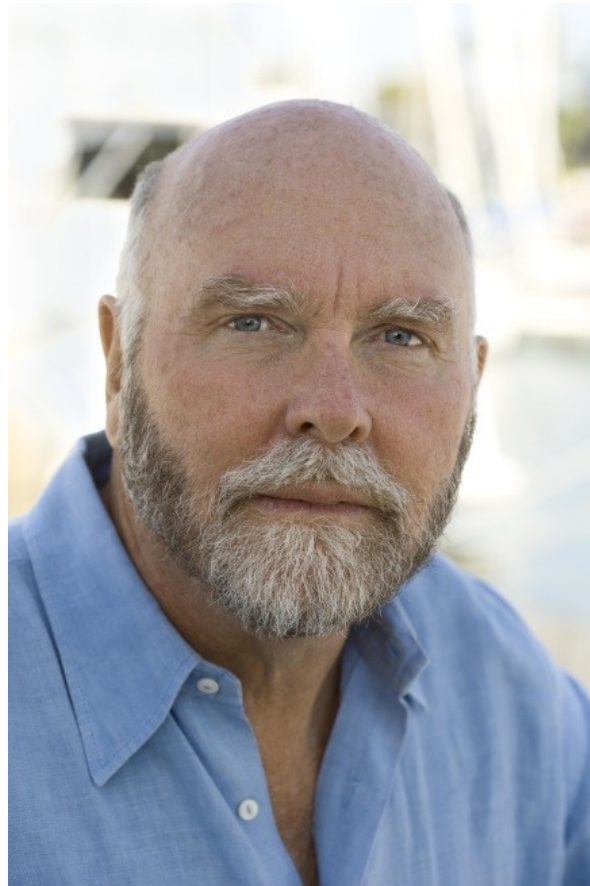

Symbióza mezi pšenící a bakterií

- 1) odstranit geny rezistence vůči bakterii z genomu pšenice
- 2) do genomu vložit geny zodpovědné za symbiotické interakce

Craig Venter

Synthetic genomics

Synthia – umělý život (2016)

- Craig Venter: „první druh.... jehož rodičem je počítač... a je to také první druh, který má ve své DNA zapsán odkaz na své webové stránky“

473 genů

– *Richard Feynman: "What I cannot build, I cannot understand"*

A jak to všechno dopadne?

Stane se z GMO časem Bio?

Centrum strukturní a funkční genomiky

Oddělení vývojové genetiky rostlin

Boris Vyskot

Jiří Široký

Eda Kejnovský

Vašek Bačovský

Roman Gogela

Vojta Hudzieczek

Roman Hobza

Bohouš Janoušek

Zdeňek Kubat

Wojtek Jesionek

Markéta Palovská

Janka Puterová

Jose Rodriguez

Radim Čegan

Verča Balounová

Viktor Tokan